

משנה • חמ"ד

מסכת מגילה

כיתה ז' • דפי עבודה חינוך מותאם – מחוון

לְיִהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשֵׁשׁ וִיקָר

(אסתר ח, טז)

מסכת מגילה

תוכן העניינים

3	פרק ראשון – מגילה נקראת • משניות א–יא
3	מתי קוראים את המגילה?
3	יום הכניסה – כיצד?
4	עיר גדולה ושנה מעוברת
5	אין בין – שבת, יום טוב ונדרים
6	אין בין – טומאה וטהרה, ספרים ותפילין
7	אין בין – כהן גדול, במות, שילה וירושלים
9	פרק שני – הקורא למפרע • משניות א–ו
9	איך קוראים את המגילה?
10	בן עיר ובן כרך • מי כשר לקרוא?
11	כל היום כשר, כל הלילה כשר
12	פרק שלישי – בני העיר • משניות א–ו
12	קדושת בית הכנסת – מכירה וקנייה
13	כבוד בית הכנסת
13	ארבע פרשיות
14	קריאת התורה במועדים
15	פרק רביעי – הקורא עומד • משניות א–י
15	כמה עולים לתורה?
16	דברים שבקדושה וסדר הקריאה
17	המפטיר והקטן
17	נשיאת כפיים ושליח הציבור
18	נוסחים שאין אומרים, ופרשיות שאין מתרגמים
19	חזרה – פרק רביעי

פרק ראשון – מגילה נקראת • משניות א–יא

פרק ראשון – מגילה נקראת

מתי קוראים את המגילה?

עיינו במשנה פרק א משנה א.

מאגר מילים

י"ד • ט"ו • חומה • כפר

1. ירושלים מוקפת חומה מימות יהושע.

2. בירושלים קוראים את המגילה ב ט"ו באדר.

3. בעיר בלי חומה קוראים ב י"ד באדר.

4. יישוב קטן נקרא כפר.

מתי אין קוראים את המגילה?

☐ י"ד באדר

☐ ט"ו באדר

☐ ט"ז באדר

☐ י"א באדר

תשובה: ט"ז באדר

פירוש	מילה
קוראים מוקדם ●	כרך ●
עיר גדולה מוקפת חומה ●	מקדימין ●
יישוב קטן ●	כפר ●

תשובה: כרך – עיר גדולה מוקפת חומה • מקדימין – קוראים מוקדם • כפר – יישוב קטן

פרק ראשון - מגילה נקראת

יום הכניסה - כיצד?

עיינו במשנה פרק א משנה ב.

מאגר מילים

שבת • שני • חמישי • שישי

1. ימי הכניסה הם יום שני ויום חמישי.

2. ביום שבת אין קוראים את המגילה.

3. ערב שבת הוא יום שישי.

י"ד באדר חל ביום שלישי. מתי קוראים בני הכפרים?

☐ ביום שני - יום הכניסה

☐ ביום שבת

☐ ביום ראשון

☐ ביום שישי

תשובה: ביום שני - יום הכניסה

י"ד באדר חל ביום חמישי. מתי קוראים בני הכפרים?

☐ ביום שני

☐ באותו יום - חמישי

☐ בשבת

☐ ביום ראשון

תשובה: באותו יום - חמישי

מה עושים?

☒ יום הכניסה

☒ אין קוראים מגילה

יום

☒ שבת

☒ שני

תשובה: שבת - אין קוראים מגילה • שני - יום הכניסה

פרק ראשון - מגילה נקראת

עיר גדולה ושנה מעוברת

עיינו במשנה פרק א משניות ג-ד.

מאגר מילים

עשרה • אדר שני • עניים • כפר

1. בעיר גדולה יש עשרה בטלנים.
2. יישוב עם פחות מעשרה בטלנים הוא כפר.
3. בשנה מעוברת קוראים את המגילה ב אדר שני.
4. מתנות לאביונים נותנים ל עניים.

תשעה באב חל בשבת. מתי צמים?

- ☐ ביום שישי
- ☐ ביום ראשון
- ☐ בשבת
- ☐ לא צמים

תשובה: ביום ראשון

מה הדין?	מה?
מאחרים - ליום שאחרי ●	מגילה ●
מקדימים - ליום שלפני ●	תשעה באב ●

תשובה: מגילה - מקדימים - ליום שלפני • תשעה באב - מאחרים - ליום שאחרי

פרק ראשון - מגילה נקראת

אין בין - שבת, יום טוב ונדרים

משלימים

מאגר מילים

יום טוב • שבת • נדבָה

1. ב יום טוב מותר לבשל.
2. ב שבת אסור לבשל.
3. «הרי זו עולה» - זו נדבָה.

בוחרים

מה ההבדל בין יום טוב לשבת?

- ☐ רק ביום טוב מותר להכין אוכל
- ☐ רק בשבת מותר להכין אוכל
- ☐ אין שום הבדל
- ☐ ביום טוב מותר הכול

תשובה: רק ביום טוב מותר להכין אוכל

אבא מבשל ביום טוב אוכל לסעודת החג. זה:

- ☐ אסור
- ☐ מותר

תשובה: מותר

זוגות מתאימים

יום	דין
שבת	● מותר לבשל
יום טוב	● אסור לבשל

תשובה: שבת - אסור לבשל • יום טוב - מותר לבשל

פרק ראשון - מגילה נקראת

אין בין – טומאה וטהרה, ספרים ותפילין

משלימים

מאגר מילים
תפילין • אשורית • טמא

1. מצורע מוסגר – טמא.

2. מזוזות ו תפילין כותבים רק אשורית.

בוחרים

באיזה כתב כותבים מזוזות?

- ☐ בכל כתב
- ☐ בכתב הקודש – אשורית
- ☐ באנגלית
- ☐ ביוונית

תשובה: בכתב הקודש – אשורית

מצורע מוסגר ומצורע מוחלט:

- ☐ רק המוסגר טמא
- ☐ שניהם טהורים
- ☐ שניהם טמאים
- ☐ רק המוחלט טמא

תשובה: שניהם טמאים

זוגות מתאימים

אין כותבים?	דבר
☒ בכל לשון	☒ תפילין ומזוזות
☒ רק בכתב הקודש	☒ ספרים

תשובה: תפילין ומזוזות – רק בכתב הקודש • ספרים – בכל לשון

פרק ראשון - מגילה נקראת

אין בין - כהן גדול, במות, שילה וירושלים

משלימים

מאגר מילים

שילה • יְרוּשָׁלַיִם • בְּמָה

1. מזבח מחוץ למקדש נקרא בְּמָה.

2. לפני בית המקדש, המשכן עמד ב שילה.

3. ירושלים קדושה לעולם.

בוחרים

מה הקריבו רק בבמה גדולה?

☐ פסחים

☐ כל קרבן

☐ שום קרבן

☐ רק עולות

תשובה: פסחים

במה קטנה היא:

☐ מזבח של כל העם

☐ בית הכנסת

☐ המקדש בירושלים

☐ מזבח של אדם אחד

תשובה: מזבח של אדם אחד

זוגות מתאימים

מקום	דין
שילה	קדושה לעולם
ירושלים	אחרי שחרבה - הותרו הבמות

תשובה: שילה - אחרי שחרבה הותרו הבמות • ירושלים - קדושה לעולם

פרק שני – הקורא למפרע • משניות א–ו

פרק שני – הקורא למפרע

איך קוראים את המגילה?

השלימו מן המחסן

מאגר מילים

קלף • הסדר • על פה • דין

1. קוראים את המגילה לפי הסדר.

2. מי שקרא על פה – לא יצא.

3. כותבים את המגילה ב דין.

4. כותבים את המגילה על קלף.

בחרו את התשובה הנכונה

מי שקרא את המגילה בהפסקות:

☐ יצא

☐ לא יצא

☐ צריך לקרוא שוב בלילה

☐ צריך לקרוא שלוש פעמים

תשובה: יצא

מגילה שכתובה על נייר:

☐ כשרה

☐ לא יוצאים בה

☐ כשרה רק בלילה

☐ כשרה רק לילדים

תשובה: לא יוצאים בה

זוגות מתאימים

פירוש

מילה

● בהפסקות

● לא לפי הסדר

● בלי לקרוא מהכתב

● לְמַפְרֵעַ

● סְרוּגִין

● עַל פֶּה

תשובה: לְמַפְרֵעַ - לא לפי הסדר • סְרוּגִין - בהפסקות • עַל פֶּה - בלי לקרוא מהכתב

פרק שני - הקורא למפרע

בן עיר ובן כרך • מי כשר לקרוא?

השלימו מן המחסן

מאגר מילים

כָּלָה • קָטָן • שׁוֹמֵעַ • זֹרֶחַת

1. קוראים את המגילה כָּלָה.

2. קָטָן לא קורא את המגילה לציבור.

3. מי שקורא צריך להיות שׁוֹמֵעַ.

4. ביום קוראים כשהשמש זֹרֶחַת.

בחרו את התשובה הנכונה

בן עיר שהלך לירושלים ונשאר שם:

○ קורא עם אנשי ירושלים

○ לא קורא בכלל

○ קורא רק בבית

○ קורא לפני פורים

תשובה: קורא עם אנשי ירושלים

כמה פעמים קוראים את המגילה בפורים?

○ פעם אחת

○ פעמיים - בלילה וביום

○ שלוש פעמים

○ אף פעם

תשובה: פעמיים - בלילה וביום

זוגות מתאימים

פירוש	מילה
● כשהשמש זורחת	● חֶרֶשׁ
● האור הראשון בשמים	● הַנֶּץ הַחֲמָה
● מי שלא שומע	● עֲמוּד הַשָּׁחַר

תשובה: חֶרֶשׁ - מי שלא שומע • הַנֶּץ הַחֲמָה - כשהשמש זורחת • עֲמוּד הַשָּׁחַר - האור הראשון בשמים

פרק שני - הקורא למפרע

כל היום כשר, כל הלילה כשר

השלימו מן המחסן

מאגר מילים
היום • הלילה • לולב • חצות

1. מצווה של יום - כשרה כל היום.
2. מצווה של לילה - כשרה כל הלילה.
3. נטילת לולב כשרה כל היום.
4. חכמים אמרו לאכול את הפסח עד חצות.

בחרו את התשובה הנכונה

מתי אפשר לתקוע בשופר בראש השנה?

- ☐ רק בבוקר מוקדם
- ☐ כל היום
- ☐ רק בלילה
- ☐ רק בצהריים

תשובה: כל היום

- למה אמרו חכמים «עד חצות»?
- כדי שלא יאחרו ויעברו עבירה
 - כי בלילה קר
 - כי אין אוכל
 - כדי ללכת לישון

תשובה: כדי שלא יאחרו ויעברו עבירה

יום או לילה?

מתי?	המצווה
● כל הלילה	● קריאת ההלל
● כל היום	● קצירת העומר

תשובה: קריאת ההלל - כל היום • קצירת העומר - כל הלילה

פרק שלישי – בני העיר • משניות א–ו

פרק שלישי – בני העיר

קדושת בית הכנסת – מכירה וקנייה

מאגר מילים

תורה • תבה • רחוב

1. ארון הקודש נקרא **תבה**.
2. הכי קדוש: **תורה**.
3. הכי פחות קדוש: **רחוב**.

מכרו תבה. מה מותר לקנות?

- רחוב
- ספר תורה
- בית כנסת
- כלום

תשובה: ספר תורה

פחות קדוש	יותר קדוש
רחוב ●	ספרים ●
מטפחות ●	בית כנסת ●

תשובה: רחוב - בית כנסת • מטפחות - ספרים

פרק שלישי - בני העיר

כבוד בית הכנסת

מאגר מילים
קדוש • לעבור • לתלוש

1. בית כנסת שחרב - עדיין קדוש.

2. אסור לעבור בו בשביל קיצור דרך.

3. אסור לתלוש את העשבים שגדלו בו.

למה לא תולשים את העשבים?

- כי הם יפים
- כדי שנזכור ונצטער ונרצה לבנות
- כי אין זמן
- כי הם גבוהים

תשובה: כדי שנזכור ונצטער ונרצה לבנות

מילה	פירוש
קפנדריא ●	צער בלב ●
עגמת נפש ●	קיצור דרך ●

תשובה: קפנדריא - קיצור דרך • עגמת נפש - צער בלב

פרק שלישי - בני העיר

ארבע פרשיות

מאגר מילים

שקלים • זכור • פרה • החדש

1. ראשונה: שקלים. 2. שנייה: זכור.

3. שלישית: פרה. 4. רביעית: החדש.

איזו פרשה מזכירה את עמלק?

שקלים ☐

זכור ☐

פרה ☐

החדש ☐

תשובה: זכור

על מה?	פרשה
● חודש ניסן וקרבת פסח	● שקלים
● מחצית השקל	● החדש

תשובה: שקלים - מחצית השקל • החדש - חודש ניסן וקרבת פסח

פרק שלישי - בני העיר

קריאת התורה במועדים

מאגר מילים

עמלק • הנשיאים • החג

1. בכל חג קוראים על החג.

2. בפורים קוראים על עמלק.

3. בחנוכה קוראים הנשיאים.

מה קוראים ביום הכיפורים?

- ☐ ויבא עמלק
- ☐ אחרי מות
- ☐ הנשיאים
- ☐ שבעה שבועות

תשובה: אחרי מות

קריאה	יום
● ובראשי חדשיכם	● שבועות
● שבעה שבועות	● ראש חודש

תשובה: שבועות – שבעה שבועות • ראש חודש – ובראשי חדשיכם

פרק רביעי – הקורא עומד • משניות א–י

פרק רביעי – הקורא עומד

כמה עולים לתורה?

עיינו במשנה פרק ד משנה ב.

מאגר מילים
שלושה • ארבעה • שבעה

1. ביום חמישי עולים שלושה.

2. בחול המועד עולים ארבעה.

3. בשבת בבוקר עולים שבעה.

ביום כיפור עולים:

- 3 ☐
4 ☐
5 ☐
6 ☐

תשובה: 6

הפטרה?	היום
אין הפטרה ☐	שבת ☐
יש הפטרה ☐	יום שני ☐

תשובה: שבת - יש הפטרה • יום שני - אין הפטרה

פרק רביעי - הקורא עומד

דברים שבקדושה וסדר הקריאה

עיינו במשנה פרק ד משנה ג.

מאגר מילים
עשרה • שלשה • קדיש

1. מניין הוא עשרה אנשים.

2. בלי מניין לא אומרים קדיש.

3. עולה לתורה קורא לפחות שלשה פסוקים.

בבית הכנסת יש 8 אנשים. האם קוראים בתורה?

- כן ☐
לא ☐

תשובה: לא

מה?	איפה?
מדלגין ☐	בתורה ☐

אין מדלגין ●

בנביא ●

תשובה: בתורה - אין מדלגין • בנביא - מדלגין

פרק רביעי - הקורא עומד

המפטיר והקטן

עיינו במשנה פרק ד משנה ו.

מאגר מילים

קורא בתורה • שליח ציבור • חייב

1. ילד קטן קורא בתורה.

2. ילד קטן אינו שליח ציבור.

3. הוא עוד לא חייב במצוות.

מי עובר לפני התיבה במקום קטן שהפטיר?

○ אחיו הקטן

○ אביו או רבו

○ השכן

○ אף אחד

תשובה: אביו או רבו

מה מותר?

● פורס על שמע

● קורא בתורה

מי?

● קטן

● סומא

תשובה: קטן - קורא בתורה • סומא - פורס על שמע

פרק רביעי - הקורא עומד

נשיאת כפיים ושליח הציבור

עיינו במשנה פרק ד משניות ז-ח.

מאגר מילים
מרובעות • מסתכלים • ראש

1. תפילין צריכות להיות מרובעות.
2. תפילין של ראש מניחים על ה ראש.
3. כהן עם מום אינו מברך, כי מסתכלים בו.

תפילין עגולות -

כשרות ☐

פסולות ☐

תשובה: פסולות

איפה מניחים?	תפילין של
● על היד, כנגד הלב	● ראש
● במקום השער בראש	● יד

תשובה: ראש - במקום השער בראש • יד - על היד, כנגד הלב

פרק רביעי – הקורא עומד

נוסחים שאין אומרים, ופרשיות שאין מתרגמים

עיינו במשנה פרק ד משניות ט-י.

מאגר מילים
אחד • פעמיים • כבוד

1. לא אומרים «מודים» פעמיים.

2. ה' אחד.

3. לא מתרגמים פרשיות מסוימות מפני ה' כבוד.

שליח ציבור אמר «מודים מודים». מה עושים?

ממשיכים ☐

משתקין אותו ☐

תשובה: משתקין אותו

מתרגמים?	הפרשה
לא ☒	העגל הראשון ☒
כן ☒	העגל השני (אהרן) ☒

תשובה: העגל הראשון – כן • העגל השני – לא

פרק רביעי – הקורא עומד

חזרה – פרק רביעי

עיינו בפרק ד.

מאגר מילים
עשרה • שבעה • קטן

1. בשבת עולים שבעה.

2. קדיש רק ב עשרה.

3. קטן קורא בתורה.

תפילין צריכות להיות:

עגולות ☐

מרובעות ☐

מזהב ☐

על השרוול ☐

תשובה: מרובעות

אמת או טעות?	המשפט
טעות ☒	בנביא מדלגין ☒
אמת ☒	את המגילה קוראים רק בעמידה ☒

תשובה: בנביא מדלגין – אמת • את המגילה קוראים רק בעמידה – טעות

מסכת מגילה

כיתה ז' • דפי עבודה חינוך מותאם – מחוון

בחוברת:

המשנה בחיינו

עיון בברטנורא

תרשים כאמד"ט

מילון המשנה

לשון המשנה

הִדְרֵן עַלְךָ מִסֵּכַת מִגִּילָה

וְהִדְרָה עָלוּ, דַּעְתּוֹ עָלֶה וְדַעְתּוֹ עָלוּ